

Kristianstads
kommun

Riktlinje för

Ekonomiskt bistånd

Arbete och välfärdsförvaltningen

Riktlinje

Rutin

Ärendenummer: AVN 2026/66

Beslutad av: Arbete och välfärdsnämnden

Beslutsdatum: 2026-02-26

Dokumentansvarig: Ann-Christin Bjerrehus,
verksamhetschef

Ersätter tidigare beslut: Arbete och
välfärdsnämnden 2025-08-28 § 192

Innehåll

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd	4
Personer som flyttar till Kristianstad genom Eget boende (EBO) lagstiftning	4
Nämndens riktlinjer ger följande lokala tillägg	4
Individuell genomförandeplan.....	4
Erbjudande om anställning	5
Delade utbetalningar av försörjningsstöd	5
Försörjningsstöd	5
Boende.....	5
Lägenhet som hyrs i andra hand	6
Inneboendeavtal och delat boende	6
Boendebistånd	6
Förskottshyror.....	6
Deposition	6
Andrahandsavtal.....	7
Boendekostnad till ungdomar	7
Kostnad för hushållsel, uppvärmning och vattenförbrukning	7
Livsföring i övrigt och särskilda kostnader	8
Arbets- och sjukresor	8
Barnomsorgsavgift	8
Bistånd till kläder utöver norm.....	8
Hemutrustning.....	9
Spädbarnsutrustning.....	9
Studentfirande	9
ID-kort/pass.....	9
Dator.....	9
Bredband/internetuppkoppling	9
Cykel.....	10
Bilnehav.....	10
Hemtjänstavgift	11

Hyresskuld.....	11
Reducering av bistånd	11
Barnomsorgsskuld	11
Självförvaltning	12
Inkomst genom fonder.....	12
Inkomst genom habiliteringsersättning	12
Riksnorm Kristianstads kommun.....	13

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Utöver för verksamheten gällande lagstiftning¹ samt gällande tolkning i form av rättspraxis följer riktlinjer för ekonomiskt bistånd Socialstyrelsens Handbok för ekonomiskt bistånd.

Personer som flyttar till Kristianstad genom Eget boende (EBO) lagstiftning

Huvudregel är att alla asylsökande ska bo på det av de av Migrationsverkets tilldelade boende för att ha rätt till dagersättning och särskilt bidrag. (Kammarrätten i Stockholm 6230-25). Undantag görs dock för asylsökande som bor tillsammans med medlem av den närmaste familjen som är bosatt i Sverige, eller med hänsyn till sina personliga förhållanden av synnerliga skäl att inte bo på asylboende.

Asylsökande som på eget initiativ utan giltigt skäl väljer att flytta från Migrationsverkets tilldelade boende har inte rätt till dagersättning (LMA).

Nämndens riktlinjer ger följande lokala tillägg

I Kristianstad fördelas medborgare i behov av försörjningsstöd i tre spår utifrån individuella förutsättningar: Behandlingslinje, Arbetslinje och Sjuklinje (BAS).

Individuell genomförandeplan

En individuell genomförandeplan ska upprättas för personer som beviljas försörjningsstöd. Den ska upprättas tillsammans med den enskilde och beskriva vägen till självförsörjning (arbete, sysselsättning, studier, kompetenshöjande insatser eller andra alternativ).

Planen ska klargöra ansvarsfördelningen mellan den enskilde och myndighet/stödfunktioner som socialtjänsten, skolan, arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, hälso- och sjukvården med fler. Planens centrala funktion är att ge svar på frågorna:

- Vilka insatser krävs för att uppnå varaktig självförsörjning?
- Vem ansvarar för vad?
- När skall det vara gjort?

¹ Socialtjänstlagen, Socialtjänstförordningen, Barnkonventionen, Förvaltningslagen, Lagen om offentlighet och sekretess, Kommunallagen SOSFS, Allmänna råd, meddelandeblad.

Tidsperspektivet måste vara individuellt men tidsatt. Ofta måste begränsade och tidsatta delmål sättas upp för att nå självförsörjning.

Genomförandeplanen måste revideras så snart uppsatta delmål uppnåtts eller då omständigheterna i övrigt kräver det, dock minst var tredje månad. För enskilda som har beviljats alternativ handläggning finns inget krav på genomförandeplan.

Erbjudande om anställning

Enskild som blir erbjuden anställning har inte möjlighet att tacka nej till denna anställning och samtidigt fortsätta uppbära försörjningsstöd. Information om detta lämnas i förekommande fall både via försörjningsstödshandläggare och/eller jobbkoordinator på Utbildning och arbete.

Den enskilde ska så långt det är möjligt bidra till och planera för sin ekonomi och självförsörjande.

Delade utbetalningar av försörjningsstöd

Efter beslut av arbete och välfärdsnämnden 2021-10-28 AVN § 211 ska utbetalningar av försörjningsstöd delas lika mellan sökande och medsökande för att öka jämställdheten mellan par.

Försörjningsstöd

Arbete och välfärdsnämnden gör lokala tillägg kring fördelning av vad som är att anse som skäliga kostnader av riksnormen, se tabell sidan 13.

Boende

Utgångspunkten för bedömning av skälig kostnad för boende och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt kan kosta på sig. Individuell behovsprövning görs och ska omfatta både den enskildes faktiska kostnad, behov av boende och storlek på boendet.

Skälig tid att sänka sina boendekostnader bör lämnas och när tiden löpt ut ska bedömning och beslut fattas om tiden ska förlängas i det fall den enskilde styrker att denne aktivt letar efter andra lösningar. Om det finns barn i hushållet ska en barnkonsekvensanalys göras. Individuell prövning av hur länge den högre boendekostnaden godtas ska ske maximalt 1 år innan översyn görs.

Lägenhet som hyrs i andra hand

I det fall den enskilde inte får bostadsbidrag utbetalt p.g.a. att andrahandsavtalet inte är godkänt av den ursprungliga hyresvärden ska fiktivt bostadsbidrag räknas som inkomst, se Försörjningsstöd till andrahandsboende Kammarrätten i Göteborg 2231-2234-04. Regler för boendekostnad gäller även för lägenhet som hyrs i andra hand. Kontroll ska göras av folkbokföringen för aktuell adress. Högsta förvaltningsdomstolen har den 2023-05-09 i mål nr 6442-22 slagit fast att rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen för kostnader för andrahandshyra inte är beroende av att hyresvärden har samtyckt till andrahandsuthyrningen.

Inneboendeavtal och delat boende

Se Handbok för ekonomiskt bistånd. Som underlag inför beslut behövs ett hyresavtal där det framgår vad som ingår i boendekostnaden såsom utrymmen man förfogar över eller delar, el, vatten, värme, sophämtning, internet etc.

Boendebistånd

Det finns inte någon allmän skyldighet för kommuner att tillgodose behovet av bostad. Som huvudregel gäller att den enskilde själv ska söka bostad och ställa sig i kö för bostad på olika sätt. Det finns dock situationer när en kommun kan vara skyldig att bistå med att hitta bostad t ex vid utskrivning från Rättspsykiatri och om den enskilde har speciella svårigheter att utifrån egna förutsättningar skaffa bostad på egen hand.

Förskottshyror

Förskottshyror kan beviljas efter ansökan av den enskilde, och om detta är den enda möjligheten för den enskilde att få ett tryggt boende. Den enskilde ska i första hand undersöka möjligheten att få hjälp via sitt nätverk. När förskottshyror beviljas (max 4 st.) innebär detta att det inte utgår ytterligare bistånd för den förskottrade kostnaden under denna period. Det är viktigt att den enskilde får information om detta innan biståndet beviljas, så det inte uppstår ett missförstånd mellan hyresvärd och den enskilde.

Deposition

Depositionen är tänkt att fungera som en säkerhet för hyresvärden ifall en hyresgäst exempelvis inte betalar hyran eller att det uppstår skador i

bostaden. Det är dock den enskilde som ytterst är ekonomiskt ansvarig och återkravsärende ska upprättas. Depositionen ska återbetalas senast efter två år efter att den har utbetalats till hyresvärden och det är denne som ska återbetala depositionen till nämnden.

Andrahandsavtal

I det fall förskottshyror eller deposition inte är tillräckligt för att kunna erbjudas boende kan andrahandsavtal i sista hand övervägas. Det innebär att kommunen hyr i första hand av hyresvärd och därefter hyr den enskilde av kommunen. Kontraktets längd är vanligtvis på mellan 1-3 år och där det är tänkt att den enskilde själv ska kunna ta över kontraktet.

Boendekostnad till ungdomar

Boendekostnad till ungdomar under 25 år ska föregås av särskild boendeutredning.

Kostnad för hushållsel, uppvärmning och vattenförbrukning

Bistånd till kostnad för vattenförbrukning och uppvärmning ingår i boendekostnad och beviljas efter individuell bedömning inom ramen för högsta godtagbara boendekostnad. Bistånd för kostnad till hushållsel utgår efter individuell bedömning för skälig förbrukning. Som stöd för bedömning i utredningen se nedan riktmärke.

Hushållsel:

- Lägenhet 1 rok ca 2000 KWh/år = ca 166 KWh/mån
- Lägenhet 2 rok ca 3000 KWh/år = ca 250 KWh/mån
- Lägenhet 3 rok ca 4000 KWh/år = ca 333 KWh/mån
- Lägenhet 4 rok ca 5000 KWh/år = ca 416 KWh/mån

Källa: Statistiska centralbyrån.

Denna förbrukning avser en normal förbrukning av hushållsel. Som hushållsel avses tex kylskåp och frys, belysning, elektroniska apparater/maskiner, tvätt, tork och disk.

El för uppvärmning av hus eller lägenhet

Man brukar räkna med att uppvärmningen förbrukar cirka 75–125 KWh per kvadratmeter och år. Variationen beror på husets ålder, isolering, klimat på orten, inomhusklimat och vilka energivanor de boende har.

Exempel: I exemplen nedan har det gjorts en beräkning som ligger i mitten av skalan d vs 100 KWh/kvm och år.

- Lägenhet/hus 50 kvm ca 5000 KWh/år = ca 415 KWh/mån
- Lägenhet/hus 75 kvm ca 7500 KWh/år = ca 625 KWh/mån
- Lägenhet/hus 100 kvm ca 10 000 KWh/år = ca 835 KWh/mån
- Lägenhet/hus 125 kvm ca 12 500 KWh/år = ca 1050 KWh/mån
- Lägenhet/hus 150 kvm ca 15 000 KWh/år = ca 1250 KWh/mån

Källa: Statistiska centralbyrån.

Vattenförbrukning

En genomsnittlig förbrukning av vatten per person och dygn är ca 140 liter. Detta innefattar förbrukning för personlig hygien ca 60 liter, toalettspolning ca 30 liter, disk ca 15 liter, tvätt ca 15 liter, ca 10 liter för mat och dryck samt övrig användning ca 10 liter. Detta ger en förbrukning på ca 4,2 kubik och person per månad.

Källa: Sydsvatten.se

Livsföring i övrigt och särskilda kostnader

Arbets- och sjukresor

I det fall den enskilde har mer än 5 km till arbetsplats/sysselsättning/praktik kan det föreligga rätt till bistånd för busskort. Undantag från avståndsprincipen kan göras om den enskilde har fysiska hinder som omöjliggör förflyttning under längre avstånd. Uppmärksamma att den enskilde i vissa fall kan ansöka om sjuk- eller färdtjänstresor.

Barnomsorgsavgift

Bistånd kan beviljas till barnomsorgsavgift om familjen har behov av detta. Bistånd beviljas enligt aktuell uppgift. I första hand ska dock familjen avgifts befrias genom intygsutfärdande från socialsekreterare till barn- och utbildningsförvaltningen.

Bistånd till kläder utöver norm

För sökande som delvis saknar klädustrustning beviljas max bidrag enligt följande:

Baby < 1 år 3,5 % av gällande basbelopp
Barn 1-12 år 7,5 % av gällande basbelopp
Barn 13-17 år 10,0 % av gällande basbelopp
Vuxna > 18 år 12 % av gällande basbelopp

Summorna avser utrustning för såväl sommar som vinter. Skäligt avdrag ska göras för befintlig utrustning. För personer som helt saknar klädutrustning görs en individuell bedömning.

Hemutrustning

Individuell prövning av behovet av hemutrustning ska göras. Biståndet är kopplat till de aktuella priserna för begagnat eller lågprisalternativ.

Spädbarnsutrustning

Bidrag till spädbarnsutrustning kan beviljas vid första barnets födelse med högst 11 % av gällande basbelopp, eller om det är stor åldersskillnad mellan barnen.

Studentfirande

Bistånd till studentmössa, kläder att ha vid student samt till förtäring vid eventuell studentfest kan beviljas enligt lågprisalternativ.

ID-kort/pass

Bistånd kan utgå till ID-handling om den enskilde saknar detta. Bistånd utgår till den billigaste godkända ID-handlingen.

ID-kort till ungdomar: Bistånd till ID-kort till ungdomar kan utgå efter individuell bedömning. Riktmarke är från ca 13 år och uppåt.

Dator

Bistånd kan utgå med max 5 % av basbeloppet.

Bredband/internetuppkoppling

Kostnad för bredband/internetuppkoppling ingår inte i riksnormen. Efter individuell bedömning kan bistånd utgå för att vid engångstillfälle skaffa nödvändig utrustning för att uppkoppling ska kunna ske. Att sakna tillgång

till internet/uppkoppling innebär en synnerlig begränsning i den enskildes levnadsnivå². Den enskilde kan efter individuell prövning ha rätt till månadsvis kostnad för uppkoppling, i det fall behovet inte kan tillgodoses på annat sätt³. Vad som är en tillräcklig surfmängd avgörs utifrån en individuell bedömning av hushållets behov. Hushållets medlemmar ska ha möjlighet att söka arbete samt sköta myndighetskontakter och bankärende digitalt. Särskild hänsyn ska även tas till skolelevers och vuxenstuderandes behov av internetuppkoppling i hemmet för att kunna bedriva sina studier. Följande punkter ska utredas: Skäligheten i bredbandet, det vill säga hastighet (100/100), prisjämförelse mellan de aktuella leverantörerna, bindningstid. För barnfamiljer är en fast uppkoppling med hastighet enligt ovan skäligt. Om särskilda skäl inte föreligger, anger gällande rättsläge att nödvändig omfattning av surf för en ensamstående motsvarar 2-5GB i månaden. (3148-22 Kammarrätten Jönköping). Var uppmärksam på att kostnaderna kan skilja sig åt mellan olika orter, samt att den enskilde generellt med ca 2 månaders rådsumma kan sänka sina kostnader om dessa är väldigt höga. Kostnaderna kan också skilja på om den enskilde har tillgång till fiber, mobilt bredband eller om det avser ADSL-uppkoppling.

Cykel

Barn och ungdomar kan vid behov efter individuell bedömning beviljas bistånd till cykel och cykelhjälm med max 3 % av gällande basbelopp.

Bilnehav

Individuell prövning av rätt till bilnehav ska göras i varje ärende. Innehav av bil kan efter individuell bedömning godkännas om bilens värde motsvarar max 1 basbelopp.

Om den enskilde på grund av funktionshinder fått bilstöd och anpassning beviljat från Försäkringskassan, är detta en indikation på att den enskilde anses ha ett så pass omfattande funktionshinder att det inte anses tillräckligt med t ex färdtjänst. Därav ska bilen godtas oavsett värde.

I det fall bilnehav har godkänts kan den enskilde även få ersättning för månadsvis kostnad för bilskatt, besiktning och trafikförsäkring. Övriga förslitningskostnader såsom reparationer och inköp av nya däck anses ingå i milersättningen.

² HFD 2017 ref 23

³ Kammarrätten Göteborg, 3255-18, Kammarrätten Sundsvall, 843-17

Om den enskilde har rätt till bil av medicinska skäl, måste en individuell prövning göras gällande rätt till kostnad för parkering/garage.

Hemtjänstavgift

Kostnad för hemtjänst m.m. kan beviljas för aktuell månad. Klient ska vid längre tids beroende av försörjningsstöd uppmanas att ansöka om nedsättning av avgiften hos omsorgsnämnden.

Hyresskuld

Hyresskulder som uppkommit på grund av att den enskilde har tackat nej till inkomst, till exempel anställning, beviljas generellt inte. I det fall det rör en barnfamilj, ska utredningen visa på konsekvenser för barnet, men även väga in föräldrarnas ansvar för att uppfylla sin försörjningsskyldighet.

Reducering av bistånd

Reducering av bistånd kan ske då den enskilde inte i enlighet med anvisning fullföljer en kompetenshöjande sysselsättning i enlighet med vad som följer av 12 kapitel 4 § samt 12 kapitel 5 § socialtjänstlagen. Det är handläggarens ansvar att inför en anvisning informera om gällande regler för den kompetenshöjande verksamheten. I det fall den enskilde olovligt uteblir från sin anvisade plats ska reducere göras av hushållets uppehälle motsvarande det antal dagar som den enskilde uteblivit. I det fall misskötseln fortsätter efterföljande månader finns efter individuell bedömning möjlighet till helt avslag.⁴

Barnomsorgsskuld

Bistånd till barnomsorgsskuld beviljas i normalfallet inte. Barnkonsekvensanalys ska göras. Det är den enskildes eget ansvar att informera och lämna korrekta uppgifter om inkomst. I det fall den enskilda riskerar att stå utan barnomsorg om skulden inte betalas och detta påverkar den enskildes möjligheter att nå självförsörjande, eller då barnet/barnen påverkas negativt i sin utveckling av att inte ha tillgång till förskola 12 kapitel 2 § socialtjänstlagen. Det kan också föreligga samma omständigheter som vid andra skulder, att den enskilde ej ansökt vid tidpunkten för skuldens uppkomst, men skulle varit berättigad om detta gjorts.

⁴ KamR Göteborg 2007-09-04 1124-1125-07, KamR Göteborg 2014-06-09 mål nr 4801-13

Självförvaltning

I enlighet med beslut i arbete och välfärdsnämnden 2018-05-28 § 80 ska ekonomisk ersättning som avser självförvaltning inte räknas som inkomst i beräkningen. Självförvaltningen avser boende i ABK:s lägenheter och inkomsten ska kunna styrkas. Ersättningen avser max 330 kr per månad och betalas ut två gånger om året (juni och december) för 6 månader åt gången genom avdrag på hyresavin. Ordinarie hyresbelopp ska ej justeras av handläggare.

Inkomst genom fonder

Enskilda i Kristianstad kommun har möjlighet att ansöka om medel via olika fonder, bla sådana som delas ut via kommunen. Då en enskild har fått medel beviljade, räknas detta inte som inkomst i samband med bedömning av rätt till bistånd.

Inkomst genom habiliteringsersättning

För personer som uppbär habiliteringsersättning för sitt deltagande i daglig verksamhet, ska denna ersättning inte medräknas som inkomst i den ekonomiska beräkningen.

Riksnorm Kristianstads kommun

Riksnormen för försörjningsstöd

	Barn och ungdomar								Vuxna	
	0 år	1-2 år	3 år	4-6 år	7-10 år	11-14 år	15-18 år	19-20 år	Ensamstående	Sambor
Livsmedel	35%	34%	34%	47%	52%	57%	58%	58%	57%	57%
Kläder/skor	36%	32%	32%	32%	27%	22%	18%	18%	17%	17%
Fritid/lek	4 %	7 %	7%	12%	11%	9%	11%	13%	13%	13%
Hygien	17%	20%	20%	5%	4%	7%	11%	11%	13%	13%
Barn- och ungdomsförsäkring	8%	7%	7%	4%	6%	5%	2%	0%	0%	0%
Summa personliga kostnader	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Gemensamma hushållskostnader

	1 pers	2 pers	3 pers	4 pers	5 pers	6 pers	7 pers	8 pers	9 pers
Förbrukningsvaror	13%	13%	18%	18%	19%	19%	19%	19%	19%
Dagstidning, telefon	87%	87%	82%	82%	81%	81%	81%	81%	81%
Summa gemensamma kostnader	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%